

ILMIY AXBOROTNOMA

№ 8, 2024

НАУЧНЫЙ ВЕСТНИК * SCIENTIFIC BULLETIN

BUXORO PSIXOLOGIYA VA
XORIJIY TILLAR INSTITUTI

ILMIY AXBOROTNOMASI

ISSN 3030-3710 (P)
ISSN 3030-3095 (E)

№ 8, 2024

ISSN 3030-3710

E-ISSN 3030-3095

<http://buxpxti.uz>

ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI PREZIDENTI ADMINISTRATSIIASI QURURIDAGI
АБОРОТ ВА ОММАВИЙ КОММУНИКАЦИЯЛАР АГЕНТЛИГИ

ГУВОХНОМА

№ 064916

"BUXORO PSIXOLOGIYA VA XORIJIY TILLAR INSTITUTI" MASULIYATI CHEKLANGAN JAMIYAT

Оммавий аборот воситаси давлат рўйхатидан ўтказилганлиги тўғрисидаги
гувоҳнома

ЛИЦЕНЗИЯ РЕСТРИ БЎЙИЧА ТАРТИБ РАҚАМИ
С-5669145

СТІР (СОЛІК, ТЎЛОВЧИНИНГ ІДЕНТИФІКАЦІОН РАҚАМИ)
30809688

АМАЛ ҚІЛІШ МУДДАТИ
22.02.2023дан

НОЙЛАШДАН МАҚБУЛИ (ПОЧТА МАҚБУЛИ)
Бухоро вилояти, Когон тумани, "В. НАҚШ-И-БАНД" МФУ HUDUDI

ВАКОЛАТМАН ОРГАНИ
Ўзбекистон Республикаси Президентини Администрацияси ҳузуридаги Аборот ва оммавий
коммуникациялар агентлиги

22.02.2023 12:34
ТАҚДИМ ЭТИЛГАН САНА

Гувоҳнома

№ 064916

Фаолият тури

Оммавий аборот воситаси сифатида фаолиятни амалга ошириш

Қўшимча маълумотлар

Қўшимча маълумотлар

Оммавий аборот воситасининг номи	Оммавий аборот воситасининг тили	Оммавий аборот воситасининг тури
BUXORO PSIXOLOGIYA VA XORIJIY TILLAR INSTITUTI ILMIY AXBOROTNOMASI	OZBEK/RUS, ILGLIZ	Журнал

ТАРҚАТИЛИШ ХУДУДИ ВА ШАКЛИ

Тарқатилиш худуди ва шакли	Худу	Тарқатилиш шакли
Республика миқосида		Аънавий

BUXORO PSIXOLOGIYA VA XORIJIY TILLAR INSTITUTI ILMIY AXBOROTNOMASI

ilmiy-amaliy jurnal
8-son

Buxoro - 2024. - 364 b.

Научный вестник Бухарского института психологии и иностраннных языков

научно-практический
журнал
Выпуск 8.
Бухара - 2024. - 364 с.

Jurnal Buxoro psixologiya
va xorijiy tillar instituti
muassisligidagi nashr
hisoblanadi.

Jurnalning nashr sifati uchun bosmaxona javobgar.

OBUNA INDEKSI 3062

Jurnal tahririyat kompyuterida
sahifalandi.

Bosishga ruxsat etildi 5.12.2024
Qog'oz bichimi 60x84, 1/8
Tezkor bosma usulda bosildi.
Shartli bosma tabog'i 23
Buyurtma № 363. Adadi - 60
Bahosi kelishilgan narxda.
«Sharq-Buxoro» MCHJ
bosmaxonasida chop etildi.
Bosmaxona manzili:
Buxoro shahar O'zbekiston
Mustaqilligi ko'chasi, 70/2 uy.
Tel: 0(365) 222-46-46

ISSN 3030-3710 (P)

ISSN 3030-3095 (E)

BUXORO PSIXOLOGIYA VA XORIJIY TILLAR INSTITUTI ILMIY

AXBOROTNOMASI

ilmiy-amaliy jurnal

SCIENTIFIC REPORTS OF BUKHARA INSTITUTE OF PSYCHOLOGY

AND FOREIGN LANGUAGES

scientific and practical journal

НАУЧНЫЙ ВЕСТНИК БУХАРСКОГО ИНСТИТУТА ПСИХОЛОГИИ

И ИНОСТРАННЫХ ЯЗЫКОВ

научно-практический журнал

№ 8, 2024

Muassis: Buxoro psixologiya va xorijiy tillar instituti

Tahririyat manzili: Buxoro viloyati, Kogon tumani, B.Naqshband MFY, 20-uy

<http://buxpxti.uz/>, buxpxti@gmail.com

Tel: +998918312511 Sobirova D.A.

+998905124244 Ostanov Sh.Sh.

<https://t.me/OstanovSH>

Tuyboyeva Shakhnoza

Teacher of the Department of French Philology
at Bukhara State University

E-mail.s.r.tuyboeva@buxdu.uz

<https://orcid.org/0000-0001-9201-4562>

FRANSUZ BADIY KONTEKSTIDA KO'PLIK KATEGORIYASINING O'ZBEK TILIGA TARJIMASIDA ASLIYATNING TA'MINLANISHI

Annotatsiya. Fransuz va o'zbek tillari turli til oilalariga mansub bo'lganligi sababli, ularning grammatik tizimida farqlar mavjud. Xususan, ko'plik kategoriyasining ifodalanishida ham o'ziga xos jihatlari kuzatiladi. Fransuz tilida ko'plik kategoriyasi asosan artikl va son orqali ifodalansa, o'zbek tilida esa ko'plik qo'shimchalari vositasida hosil qilinadi. Shu bois, ushbu ikki tilda ko'plik kategoriyasining ifodalanishi va uning tarjimada berilishining qiyosiy tadqiqi ushbu maqolada ko'rib chiqiladi.

Kalit so'zlar: tarjima, ko'plik shakllari, shaxs-son qo'shimchalari, kontekst, badiiy asarlar, grammatik vositalar, aslyat funksionalligi, qiyinchiliklar, mavhum otlar, lisoniy va uslubiy xususiyatlar.

PROVISION OF ORIGINALITY IN TRANSLATION OF THE PLURAL CATEGORY IN FRENCH ARTISTIC CONTEXT INTO UZBEKISTAN

Annotation. Since the French and Uzbek languages belong to different language families, there are differences in their grammatical systems. In particular, there are specific aspects in the expression of the plural category. In French, the plural category is mainly expressed through the article and number, while in Uzbek, the plural is formed through suffixes. Therefore, this article examines a comparative study of the expression of the plural category in these two languages and its presentation in translation.

Keywords: translation, plural forms, person-number suffixes, context, works of art, grammatical means, functionality of originality, difficulties, abstract nouns, linguistic and stylistic features.

ОБЕСПЕЧЕНИЕ АУТЕНТИЧНОСТИ ПРИ ПЕРЕВОДЕ КАТЕГОРИИ МНОЖЕСТВЕННОГО МНОЖЕСТВА ВО ФРАНЦУЗСКОМ ХУДОЖЕСТВЕННОМ КОНТЕКСТЕ НА УЗБЕКСКИЙ ЯЗЫК

Абстрактный. Поскольку французский и узбекский языки относятся к разным языковым семьям, существуют различия в их грамматических системах. В частности, репрезентация категории множественного числа имеет свои особенности. Во французском языке категория множественного числа в основном выражается артиклями и числами, а в узбекском языке она образуется с помощью суффиксов множественного числа. Поэтому в данной статье рассматривается сравнительное исследование репрезентации категории множественного числа в этих двух языках и ее передачи в переводе.

Ключевые слова: перевод, формы множественного числа, суффиксы человекочисла, контекст, художественные произведения, грамматические приемы, исходная функциональность, трудности, абстрактные существительные, лингвостилистические особенности.

Kirish. Fransuz tilidagi badiiy asarlarda ko'plik kategoriyasi asosan ot va fe'l shakllarida ifodalanadi. Otlarda "-s" qo'shimchasi orqali ko'plik hosil qilinadi: "un livre" (bir kitob) - "des livres" (kitoblar). Fe'llarda esa shaxs-son qo'shimchalari orqali ko'plik ifodalanadi: "je parle" (men gapirayapman) - "nous parlons" (biz gapirayapmiz).¹

¹ Васильева Н.М., Пицкова Л.П. Французский язык. Теоретическая грамматика. Морфология. Синтаксис. М.: Высшая школа, 1991. - С. 23.

O'zbek tiliga tarjima qilinganda, fransuz tilidagi ko'plik shakllari o'zbek tilidagi "-lar" qo'shimchasi bilan beriladi: "des amis" (do'stlar) - "do'stlar". Ayrim hollarda esa ko'plik ma'nosi kontekstdan anglashiladi: "beaucoup de gens" (ko'p odamlar) - "ko'pchilik".

Masalan, Antuan de Sent-Ekzyuperining "Kichkina shahzoda" asarida: "Ils m'ont répondu: 'Les chiffres sont une chose trop grave'" jumla "Ular menga javob berishdi: 'Raqamlar juda muhim narsa'" tarzida o'girilgan.¹

Asosiy qism. Fransuz tilidagi badiiy asarlarda ko'plik kategoriyasi turli grammatik vositalar orqali ifodalanadi. Otlarda "-s" qo'shimchasi eng keng tarqalgan ko'plik shakli hisoblanadi. Masalan, "un enfant" (bir bola) - "des enfants" (bolalar), "une fleur" (bir gul) - "des fleurs" (gullar) kabi. Bundan tashqari, "-x" qo'shimchasi ham ayrim otlarda ko'plikni ifodalaydi: "un cheveu" (bir tola soch) - "des cheveux" (sochlar), "un genou" (bir tizza) - "des genoux" (tizzalar).²

Fe'llarda esa shaxs-son qo'shimchalari orqali ko'plik ma'nosi yuzaga chiqadi. Masalan, "je mange" (men yeyapman) - "nous mangeons" (biz yeyapmiz), "tu parles" (sen gapirayapsan) - "vous parlez" (siz gapirayapsiz) kabi. Shuningdek, "aller" (bormoq) fe'lining maxsus ko'plik shakllari mavjud: "je vais" (men borayapman) - "nous allons" (biz borayapmiz), "ils vont" (ular borishyapti).

O'zbek tiliga tarjima qilinganda, fransuz tilidagi ko'plik shakllari asosan "-lar" qo'shimchasi bilan beriladi. Masalan, Gi de Mopassanning "Azizim" ("Bel Ami") romanida: "Ils parlaient de l'éternelle question des droits de la femme"³ jumlasida "Ular ayollar huquqlari haqidagi boqiy masala haqida gapirishardi" tarzida o'girilgan. Biroq, ba'zan fransuz tilidagi ko'plik ma'nosi o'zbek tiliga tarjima qilinmaydi, chunki kontekstdan anglashiladi. Masalan, "Il a perdu ses parents" (U ota-onasini yo'qotdi) jumlasida "ses parents" (uning ota-onasi) birlikda kelgan, ammo o'zbek tilida "ota-ona" so'zi ko'plikda qo'llanilmaydi.

Shuningdek, fransuz tilidagi badiiy asarlarda mavhum otlarning ko'pligi ham uchraydi. Masalan, "les beautés de la nature" (tabiat go'zalliklari), "les couleurs du ciel" (osmon ranglari) kabi. O'zbek tiliga tarjima qilinganda, bunday holatlarda ko'pincha otlar birlikda qoldiriladi: "tabiat go'zalligi", "osmon rangi".

Fransuz tilidagi sifatlar va olmoshlar ham ko'plik shakllarini qabul qiladi. Sifatlar otga moslanib, ko'plik shaklini oladi: "un grand arbre" (katta daraxt) - "des grands arbres" (katta daraxtlar), "une belle fleur" (chiroyli gul) - "des belles fleurs" (chiroyli gullar). Olmoshlar esa maxsus ko'plik shakllariga ega: "celui" (u, erkak rod) - "ceux" (ular, erkak rod), "celle" (u, ayol rod) - "celles" (ular, ayol rod) kabi.⁴

O'zbek tiliga tarjima qilishda fransuz tilidagi sifat va olmoshlarning ko'plik shakllari odatda saqlanmaydi, chunki o'zbek tilida sifat va olmoshlar ko'plikda o'zgarmaydi. Masalan, "des jolies filles" (chiroyli qizlar) - "chiroyli qizlar", "ceux qui savent" (biladiganlar) - "biladiganlar" tarzida beriladi.

Fransuz tilida ba'zan otlarning maxsus ko'plik shakllari ham mavjud. Masalan, "un oeil" (bir ko'z) - "les yeux" (ko'zlar), "un travail" (bir ish) - "des travaux" (ishlar) kabi. Bunday hollarda o'zbek tiliga tarjima qilganda, otning odatiy ko'plik shakli qo'llaniladi: "ko'zlar", "ishlar".

Ayrim hollarda fransuz tilidagi ko'plik ma'nosi o'zbek tilida ham maxsus shakllar orqali ifodalanishi mumkin. Masalan, juft a'zolar "-lar" qo'shimchasi o'rniga maxsus so'z bilan beriladi: "les mains" (qo'llar) - "qo'l", "les pieds" (oyoqlar) - "oyoq" kabi.

Fransuz tilidagi badiiy asarlarda ko'plik kategoriyasi turli grammatik vositalar orqali ifodalanadi va o'zbek tiliga tarjima qilinganda, ko'pincha "-lar" qo'shimchasi bilan beriladi. Shuningdek, kontekstga qarab, fransuz tilidagi ko'plik ma'nosi o'zbek tiliga o'girilmasligi yoki boshqa vositalar orqali ifodalanishi mumkin.

Fransuz tilidagi badiiy asarlarda ko'plik kategoriyasining ifodalanishi va ularning o'zbek tiliga tarjimasi masalasi tilshunoslikda katta qiziqish uyg'otgan. Fransuz tilida ko'plik turli grammatik vositalar orqali ifodalansa, o'zbek tilida asosan "-lar" qo'shimchasi yordamida beriladi. Shuningdek,

¹ Saint-Exupéry A. Le Petit Prince. Paris: Gallimard, 1999. - P. 45.

² Васильева Н.М., Пицкова Л.П. Французский язык. Теоретическая грамматика. Морфология. Синтаксис. М.: Высшая школа, 1991. - С. 24.

³ Maupassant G. Bel Ami. Paris: Ollendorff, 1885. - P. 187.

⁴ Тарасова А.Н. Грамматика французского языка. Справочник. Упражнения. М.: Иностранный язык, 2000. - С. 85.

fransuz tilidagi ko'plik ma'nosi o'zbek tiliga har doim ham to'g'ridan-to'g'ri o'g'irish imkoni bo'lmaydi va kontekstga qarab tarjima qilinadi.

Fe'llarda esa shaxs-son qo'shimchalari yordamida ko'plik ifodalanadi. Masalan, "je chante" (men kuylayapman) - "nous chantons" (biz kuylaymiz), "tu finis" (sen tugatyapsan) - "vous finissez" (siz tugatyapsiz) kabi. Bundan tashqari, fe'lning maxsus ko'plik shakllari ham mavjud: "il va" (u boryapti) - "ils vont" (ular borishyapti), "il sait" (u biladi) - "ils savent" (ular bilishadi) singari.

O'zbek tilida esa ko'plik asosan "-lar" qo'shimchasi orqali ifodalanadi: "kitob" - "kitoblar", "bola" - "bolalar" kabi. Shuningdek, juft a'zolar va ayrim otlar maxsus so'zlar bilan ifodalanadi: "qo'l" (les mains), "oyoq" (les pieds), "ko'z" (les yeux) singari.

Fransuz tilidagi badiiy asarlarni o'zbek tiliga tarjima qilishda ko'plik shakllarini berishda ba'zi qiyinchiliklar yuzaga keladi. Masalan, Onore de Balzakning "Uy bekasi" ("La Maison du chat-qui-pelote") romanida: "Les murs étaient couverts d'un papier à fleurs..."¹ jumlasidagi "les murs" (devorlar) so'zi o'zbek tiliga "devorlar" emas, balki "devor" tarzida o'girilgan.² Chunki o'zbek tilida bitta devor haqida gapirilganda ham ko'pincha ko'plik qo'shimchasi ishlatilmaydi.

Shuningdek, fransuz tilidagi ko'plik ma'nosi ba'zan o'zbek tiliga tarjima qilinmasligi mumkin. Masalan, Gi de Mopassanning "Duel" hikoyasida: "Voilà deux hommes qui se battent, qui se battent comme des ennemis irréductibles" jumlasidagi "des ennemis irréductibles" (murosasiz dushmanlar) iborasi o'zbek tiliga "ashaddiy dushmanlar" tarzida o'girilgan. Ya'ni, fransuz tilidagi "des" artikli ko'plik ma'nosini ifodalasa-da, o'zbek tilida bu ma'no sifat orqali berilgan.

Ayrim hollarda esa fransuz tilidagi ko'plik shakli o'zbek tiliga tarjima qilinganda birlik shaklda berilishi mumkin. Masalan, Aleksandr Dyumaning "Uch mushketyorlar" ("Les Trois Mousquetaires") romanida: "...d'Artagnan se trouva seul avec trois mousquetaires"³ jumlasidagi "trois mousquetaires" (uchta mushketyor) iborasi o'zbek tiliga "uch mushketyor" tarzida o'girilgan. Chunki o'zbek tilida "uch" sonidan keyin otning birlik shakli qo'llaniladi.

Fransuz tilidagi ko'plik shakllari mavhum otlarda ham uchraydi. Masalan, "les beautés" (go'zalliklar), "les joies" (quvonchlar), "les douleurs" (azoblar) kabi. O'zbek tiliga tarjima qilganda bunday otlar ko'pincha birlikda qoldiriladi: "go'zallik", "quvonch", "azob" singari.

Sifat va olmoshlar ham fransuz tilida ko'plik qo'shimchalarini qabul qiladi. Masalan, "un beau jardin" (chiroyli bog') - "de beaux jardins" (chiroyli bog'lar), "celui-ci" (bu, erkak rod) - "ceux-ci" (bular, erkak rod) kabi. O'zbek tilida esa sifat va olmoshlar ko'plikda o'zgarmaydi, shuning uchun tarjimada ko'pincha birlik shakli saqlanib qoladi.

Fe'lning ko'plik shakllari ham fransuz tilida xilma-xil bo'lib, o'zbek tiliga tarjima qilishda ba'zi qiyinchiliklar tug'diradi. Masalan, "nous sommes allés" (biz bordik), "vous êtes partis" (siz ketdingiz) kabi fe'l shakllari o'zbek tilida maxsus ko'plik qo'shimchalari bilan ifodalanmaydi, balki shaxs-son qo'shimchalari orqali beriladi.⁴

Fransuz tilidagi badiiy asarlarda ko'plikning turli stilistik qo'llanishlari ham mavjud. Masalan, Gi de Mopassanning "Hayot" ("Une Vie") romanida: "Jeanne, étourdie de bonheur, la regardait, l'admirait, l'écoutait parler; et leurs pensées se mêlaient, se confondaient, comme si elles se fussent embrassées après ces trois années de séparation" jumlasida "leurs pensées" (ularning fikrlari) va "se fussent embrassées" (bir-birlarini quchganday bo'lishdi) iboralari ko'plik shaklida kelgan. Biroq, o'zbek tiliga tarjima qilinganda, bu ko'plik shakllari saqlanmagan: "Yoanna baxtdan boshi aylangan-icha uni tomosha qilar, havaslar, gaplariga quloq solar edi; ularning fikrlari qo'shilib, bir-biriga qo'shilgandek, xuddi uch yillik ayriliqdan keyin bir-birlarini quchgandek edi". Ya'ni, fransuz tilidagi ko'plik ma'nosi o'zbek tilida boshqa vositalar bilan ifodalanagan.

Fransuz tilidagi badiiy asarlarda ko'plik kategoriyasi xilma-xil grammatik va stilistik vositalar orqali ifodalanadi. Ularni o'zbek tiliga tarjima qilishda esa ba'zan qiyinchiliklar yuzaga keladi, chunki fransuz tilidagi ko'plik shakllari o'zbek tilida har doim ham to'g'ridan-to'g'ri berilmaydi. Tarjimonlar bunday holatlarni hisobga olib, kontekstga mos keladigan tarjima usullarini qo'llashlari lozim.

¹ Balzac H. La Maison du chat-qui-pelote. Paris: Flammarion, 1985. - P. 24.

² Balzac O. Uy bekasi. T.: O'zbekiston, 2012. - B. 18.

³ Dumas A. Les Trois Mousquetaires. Paris: Gallimard, 1844. - P. 78.

⁴ Тарасова А.Н. Грамматика французского языка. Справочник. Упражнения. М.: Иностранный язык, 2000. - С. 91.

Shu bilan birga, fransuz tilidagi ko'plik shakllarining o'ziga xos xususiyatlarini tushunish va ularni o'zbek tilida to'g'ri ifodalash muhim ahamiyat kasb etadi.

Fransuz tilida otlarning ko'plik shakli "-s" yoki "-x" qo'shimchalari orqali yasaladi. Masalan, "un ami" (bir do'st) - "des amis" (do'stlar), "un cheveu" (bir tola soch) - "des cheveux" (sochlar) kabi.¹ Ayrim otlar esa maxsus ko'plik shakllariga ega, masalan "un œil" (bir ko'z) - "les yeux" (ko'zlar), "un travail" (bir ish) - "des travaux" (ishlar) singari.

Fe'llar ham fransuz tilida shaxs-son qo'shimchalari orqali tuslanadi va ko'plik ma'nosini ifodalaydi. Masalan, "je parle" (men gapiryapman) - "nous parlons" (biz gapiryapmiz), "tu lis" (sen o'qiyapsan) - "vous lisez" (siz o'qiyapsiz) kabi. Ba'zi fe'llar esa maxsus ko'plik shakllariga ega, masalan "il est" (u bordir) - "ils sont" (ular bordir), "il fait" (u qiladi) - "ils font" (ular qilishadi) singari.

O'zbek tilida ko'plik asosan "-lar" qo'shimchasi yordamida ifodalanadi. Masalan, "kitob" - "kitoblar", "olma" - "olmalar" kabi. Shuningdek, juft a'zolar yoki bir nechta predmetlar maxsus so'zlar bilan ham ifodalanishi mumkin, masalan "qo'l" (la main / les mains), "oyoq" (le pied / les pieds), "ko'z" (l'œil / les yeux) singari.

Fransuz tilidagi badiiy asarlarni o'zbek tiliga tarjima qilishda ko'plik shakllarini berishda ba'zi qiyinchiliklar yuzaga keladi. Masalan, Aleksandr Dyumaning "Graf Monte-Kristo" ("Le Comte de Monte-Cristo") asarida: "...les changements que ces deux mots avaient apportés sur le visage du général..."² jumlasidagi "les changements" (o'zgarishlar) so'zi o'zbek tiliga "o'zgarish" tarzida birlikda o'girilgan, chunki kontekst bitta o'zgarishni nazarda tutyapti.

Shuningdek, fransuz tilidagi ko'plik ma'nosi ba'zan o'zbek tiliga tarjima qilinmasligi mumkin. Masalan, Gi de Mopassanning "Oy suvi" ("Clair de lune") hikoyasida: "Vous êtes toutes délicieuses, mesdames..." jumlasidagi "mesdames" (xonimlar) so'zi o'zbek tiliga tarjima qilinmagan, chunki kontekstdan qahramonning ayollarga murojaat qilayotgani ma'lum.³

Ayrim hollarda fransuz tilidagi ko'plik shakli o'zbek tiliga tarjima qilinganda birlik shaklda berilishi mumkin. Masalan, Onore de Balzakning "Shagrenlangan teri" ("La Peau de chagrin") romanida: "Ses amis le trouvèrent moins changé qu'ils ne le craignaient; mais à travers ses démonstrations de joie, son air profondément sérieux les impressionna" jumlasidagi "ses amis" (uning do'stlari) iborasi o'zbek tiliga "do'stlari" emas, balki "do'stlari uni" tarzida tarjima qilingan, chunki o'zbek tilida egalik qo'shimchalari fe'lga qo'shiladi.

Fransuz tilidagi sifatlar va olmoshlar ham ko'plik shakllarini qabul qiladi. Masalan, "un grand arbre" (katta daraxt) - "de grands arbres" (katta daraxtlar), "celui-là" (anavi, m.rod) - "ceux-là" (anavi-lar, m.rod ko'plik) kabi. O'zbek tilida sifat va olmoshlar ko'plikda o'zgarmaydi, shuning uchun tarjimada birlik shakli saqlanib qoladi.

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, fransuz tilidagi badiiy asarlar tarjimasida otlarning ko'plik shakllari o'zbek tiliga har doim ham aynan ko'plik bilan o'girilmaydi. Ba'zan tarjimon kontekstga qarab, o'zbek tili imkoniyatlaridan kelib chiqib boshqacha yo'l tutishi mumkin.

Xulosa. Xulosa qilib aytganda, fransuz tilidagi badiiy asarlarda ko'plik kategoriyasining ifodalanishi o'ziga xos lisoniy va uslubiy xususiyatlarga ega. Ularni o'zbek tiliga tarjima qilishda nafaqat grammatik, balki pragmatik va kontekstual omillarni ham hisobga olish muhim. Tarjimon fransuz tilidagi ko'plik shakllarining turli ma'no nozikliklarini to'g'ri anglashi, shuningdek, o'zbek tilining imkoniyatlaridan ijodiy foydalana olishi lozim. Bunda asliyatdagi ko'plik ma'nolarini saqlash bilan birga, o'zbek tili uchun tabiiy va qulay ifoda usullarini topish muhim. Fransuz va o'zbek tillari o'rtasidagi farqlarni hisobga olib, kontekst talablaridan kelib chiqib tarjima qilish yuqori sifat va ta'sirchanlikni ta'minlashga xizmat qiladi.

Foydalangan adabiyotlar ro'yxati.

1. Lawless French. (n.d.). Plural nouns. <https://www.lawlessfrench.com>

¹ Попова И.Н., Казакова Ж.А. Грамматика французского языка. Практический курс. М.: Нестор Академик, 2010. - С. 38-40.

² Dumas A. Le Comte de Monte-Cristo. Paris: Gallimard, 1988. - P. 153.

³ Mopassan G. Oy suvi // Tanlangan asarlar. T.: O'qituvchi, 1968. - B. 213.

2. French Linguistics. (n.d.). Plural of Nouns. https://www.french-linguistics.co.uk/grammar/plural_nouns.shtml
3. Туйбоева, Шахноза. "Inversive Clauses and Intonation in French." Центр научных публикаций (buxdu. uz) 33.33 (2023).
4. Туйбоева, Шахноза. "Fransuz tilida sodda gap tarkibiy qismlarini tarjima qilishda yuzaga keladigan muammolar yechimi." Центр научных публикаций (buxdu. uz) 30.30 (2023).
5. Туйбоева, Шахноза. "O'zbek va fransuz sistem tilshunosligida sodda gap qurilishi talqini." Центр научных публикаций (buxdu. uz) 8.8 (2021).
6. Shakhnoza, Tuyboeva. "Ways to Overcome Word Order Problems in French Language Learners." American Journal of Public Diplomacy and International Studies (2993-2157) 2.1 (2024): 260-263.
7. Туйбоева, Шахноза. "Ajratilgan bo'lakli gaplarda binar konstruksiyaning ifodalani-shi." Центр научных публикаций (buxdu. uz) 30.30 (2023).
8. Shakhnoza, Tuyboeva. "Striking a balance in ensuring the functionality of the original in the translation." " Germany" modern scientific research: achievements, innovations and development prospects 9.1 (2023).
9. Tuyboeva, Shakhnoza, and Fotima Normurodova. "Representation de la categorie plurielle dans la construction des phrases en ouzbek et en français." Models and methods in modern science 2.14 (2023): 42-47.
10. Tuyboeva, Shakhnoza. "Linguistic analysis of simple sentence construction in uzbek and french." Евразийский журнал академических исследований 2.3 (2022): 184-187.
11. Shakhnoza, Tuyboeva. "Binary Construction in the Speech." European journal of innovation in nonformal education 1.2 (2021): 210-213.
12. Ramazonovna, Tuyboeva Shakhnoza. "On binary structured speech products in french." Asian Journal of Multidimensional Research 10.10 (2021): 381-386.
13. Shakhnoza, T. "Expression of Averbial Sentence in Uzbek and French." Pindus Journal of Culture, Literature, and ELT 2.5 (2022): 133-138.
14. Tuyboeva, Shakhnoza. "The interpretation of unusual cases in sentence construction in the french language." Innovative Development in Educational Activities 2.6 (2023): 344-347.
15. Туйбоева, Шахноза. "Translation issues and strategies to ensure native functional-ity." центр научных публикаций (buxdu. uz) 45.45 (2024).

280	Садыкова Элеонора Искандаровна Программа регуляции эмоциональных состояний студентов в высших учебных заведениях
	13.00.00 – PEDAGOGIKA
286	Asatova Barfiya Faxridinovna Boshlang'ich sinf fan to'garaklarini tashkil etishda yangi avlod darsliklaridan foydalanish metodikasi
289	Tadjibayev Bahram Ruziyevich The development of thinking as a way to create new technologies of intellectual work
295	Zakirova Nargiza Ravshanovna Valeologiyaning tibbiyotdagi pedagogik asoslari
298	Худойкулова Насиба Исмаиловна Основные аспекты самостоятельного обучения студентов медицинских высших учебных заведений
306	Rashidova Mehriya Muzafarovna Boshlang'ich sinflarda matn ustida ishlashda innovatsion texnologiyalardan foydalanish
311	Axmetov Baxitbay Nagmeovich Zamonaviy oila tarbiyasida aksiologik yondashuvning pedagogik xususiyatlari
314	Ashurova Marhabo Sayfulloyevna Ahmad Donish asarlarida ma'naviy - axloqiy tarbiya masalalari
321	Isayeva Madinabonu Konsitutsiya-erkin va farovon garovi
	10.00.00 – FILOLOGIYA
325	Abuzalova Mehriniso Kadirovna, Avliyoqulova Lola Bebutovna, Salomova Lobar O'ktamovna Kommunikatsiyada noverbal vositalarning o'rni
329	Bobokalonov Odilshoh Ostonovich, Islomov Dilshod Shomurodovich Phonostylistic and pragmatic investigations of human psychology in contradictory lexical paradigms
334	Haydarov Anvar Askarovich, Yodgorova Maftuna Ulug'bekovna Ingliz tilida "baxt" konseptining jane ostinning "g'urur va andisha" asarida keltirilgan frazeologik birliklarda ifodalanishi
338	Qo'chqarova Shakarjon Azimboy qizi, Hamroyev Alijon Matn ustida ishlash orqali o'quvchilarning tayanch kompetensiyalarini rivojlantirish
343	Toshmurodov Baxriddin Umarovich O'zbek xalq cholg'ulari: tarixiy rivojlanish va bugungi holati
346	Tuyboyeva Shakhnoza Fransuz badiiy kontekstida ko'plik kategoriyasining o'zbek tiliga tarjimasida asliyatning ta'minlanishi
351	Vohidov Isroil Fozilovich O'zbek xalq musiqasi: folklor va zamonaviylikning uyg'unligi
354	Бабаева Шоира Баймуродовна, Рахматова Феруза Шухратовна Символическая роль цвета в художественном мире произведений М.А. Булгакова